

Täysistunto

Torstai 11.6.2020 klo 16.00—18.32

14. Hallituksen esitys eduskunnalle eräksi veronkantoon liittyviksi väliaikaisiksi säännöksiksi

Hallituksen esitys HE 74/2020 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 8/2020 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 8/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

18.08 **Pia Viitanen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Verojaoston puheenjohtajana esittelen tämän mietintömme. Tässä on kysymys alkuvuodesta maksetun arvonlisäveron takaisin lainauksesta määrääjäksi. Lisäksi tässä esitetään että huojennettua maksujärjestelyä, maksunlykkäystä tarkistettaisiin siten, että veronpalautuksia ei käytettäisi niiden kohteena olevan veron suorituksiksi. Ja osaltaan tässä palataan siihen aiemmin käsittelemäämme maksujärjestelyyn, eli silloinhan päätimme, että sen korkoa laskettiin seitsemästä neljään, ja tässä hallituksen esityksessä lasketaan sitä edelleen kolmeen.

Me aluksi tässä mietinnössä muistutamme, että tässä aiemmassa yhteydessä jätimme tähän lausuman, jossa edellyitimme sitä, että vielä tarkistellaan tätä 4 prosentin tasoa, ja olemme tietenkin tyytyväisiä, että hallitus osaltaan on sitä tehnyt ja laskenut korkoa edelleen. Tosin tässä me teemme muutamia muutoksia, puhemies, tähän valiokuntana, ja näin ikään tämä korko tulee laskemaan vielä 2,5:een tästä hallituksen esityksestä.

Me puollamme esitystä, mutta, kuten sanottu, teemme muutamia muutoksia.

Yksi koskee koron ajallista määräytymistä. Eli ongelmana tässä esityksessä oli se, että tämän maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle esitettiin laskettavaksi viivästyskorkoa veron lakisääteisen eräpäivän mukaan riippumatta siitä, milloin Verohallinto maksaa maksetun veron sille verovelvollisen tilille. Tietenkin olisi asianmukaista, että korkoa maksetaan vain siltä ajalta, kun nämä rahat ovat niin sanotusti käytettävissä. Näin ollen tähän teimme parannuksen, tai emme voineet tehdä suoraan parannusta, koska ongelmaksi muodostui, yllätys, yllätys, järjestelmät, eli Verohallinnon järjestelmät eivät taipuneet tähän muutokseen. Jos niitä olisi tehty, tämä olisi voinut tulla voimaan vasta vuodenvaihteessa, ja lienee selvää, että näin ei pidä tehdä, vaan pitää nimenomaan tehdä tämä toimenpide nyt. Siten tälle verovelvolliselle korjasimme tätä sitten niin, että päätimme tämän veron laskea siihen mainittuun 2,5:een, jolloin hyvitystä tälle ongelmalle saadaan tätä kautta.

Toinen ongelma koski niin sanottua kuitatun palautuksen hakemista. Eli esityksen mukaan verovelvollinen voi hakea sitä, ettei mahdollisia veronpalautuksia kuitata sellaisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2020 vp

velan maksuksi, josta on tehty maksujärjestely. Ja tätä on haettava erikseen. Ongelma olisi se, että esityksen mukaan tätä olisi pitänyt sen verovelvollisen hakea jo päivää ennen lain voimaantuloa, ja sekin lienee selvää, ettei ole kovinkaan kohtuullista edellyttää, että jokin haetaan jo ennen kuin laki tulee voimaan, ja niinpä me sitten jaostossa tämänkin korjasimme eli otimme tähän lisää aikaa 30 päivää. Eli nyt sitten tarvitsee 30 päivän kuluessa lain voimaantulosta hakea tätä muutosta.

Mietinnössä käsittelemme myös koron tasoa. Toteamme, että joissain asiantuntijaläusunnoissa on pidetty sitä tärkeänä, että korko olisi edelleen vielä matalampi tai se olisi peräti nolla, mutta valiokunnan enemmistö on sitä mieltä, että tämä mainittu taso on perusteltu. Se on perusteltu muun muassa siksi, että tähän on ikään kuin vakuudetonta luotonantoa ja tämä on tarkoitettu maksuvaikeuksissa oleville yrityksille ja siihen nähden, millä hinnalla nämä yritykset saisivat markkinoilta lainaa, tämä korko on varsin edullinen. Samoin me painotamme, että verotuloja kuitenkin tarvitaan tässä ja nyt, jotta voimme maksaa juoksevia koronakriisinkin aiheuttamia menoja, ja siten on turha ehkä rohkaista sellaisiin maksujärjestelyihin, joihin ei ole aihetta, vaan nimenomaan täytyy auttaa niitä yrityksiä, jotka muussa tapauksessa saattaisivat joutua kohtuuttomiin maksuvaikeuksiin tai ajautua konkurssiin. Eli tavallaan tämä verokertymä sinänsä on myös meidän huolenamme, ja siksi tämä pieni korko kuitenkin on tässä tarpeellinen.

Me tässä käymme läpi myös, paljonko niin sanotusti tämän meidän tekemän muutoksen kustannukset olisivat. Ne olisivat suurin piirtein sellaista suuruusluokkaa, että tämän arvonlisäveron osalta koron laskeminen 2,5:een aiheuttaisi semmoisen 65 miljoonan veromenetykset, jotka seuraavana vuonna pääasiallisesti palautuisivat valtiolle, korkotulot alentuisivat 2 miljoonaa, ja tämä maksujärjestelyjen korkomuutos 2,5:een, menetykset olisivat siinä 60 miljoonan luokkaa myös, josta osa olisi myös kunnille, mutta niin ikään nämä myös palautuisivat myöhemmin valtion ja kuntien kassaan.

Eli tämä on, puhemies, yksi tapa, jolla yrityksiä tuetaan vaikeiden aikojen yli, ja siksi valiokunta pitää tätä perusteltuna. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset mietinnön esittelystä, puheenjohtaja. Sitteen jatketaan keskustelua.

18.14 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tähän mietintöön tosiaan sisältyy yksi vastalause, koska me kristillisdemokraatit ja kokoomus emme pidä hallituksen esittämää korkohelpotusta riittävänä joustona, ja siksi olemme jättäneet vastalauseen siihen.

Tämä yrityksiä koskeva huojennettu maksujärjestely laajennetaan nyt siis koskemaan alkuvuonna 2020 erääntyneitä ja suoritettuja arvonlisäveroja. Mutta niin kuin tuossa valiokunnan puolesta esittelyn tehnyt edustaja Viitanen totesi, niin tässä valiokunnan kuulemisessa ensinnäkin todellakin duubioitiin tätä korkotasoa ja sitten toisaalta myöskin sitä, että kun tämä Verohallinnon tietojärjestelmä ei tällä hetkellä taivu siihen, että nämä korkopäivät pystyttäisiin laskemaan oikein, niin ainakin kristillisdemokraatit ja kokoomus katsovat, että on kohtuutonta, että maksetaan korkoa sellaisilta päiviltä, joilla itse asiassa rahaa ei ole yrityksen hallussa. Näillä kahdella perusteella, eli ensinnäkin sillä, että tämä poikkeuksellinen kriisitilanne tarvitsee toimia yritysten maksuvalmiuden tukemiseen näillä verotusmenettelyjoustoilla ja nämä järjestelyt eivät saa aiheuttaa kohtuuttomasti kustannuksia yrityksille, ja koska monissa muissakin maissa ollaan päädytty siihen, että tätä viivästyskorkoa on viety nolnaan — eli ikään kuin siihen viitekorkoon, joka tällä hetkellä siis on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2020 vp

nolla — ja sitten toisaalta sillä perusteella, että on kohtuutonta maksaa korkoa sellaisilta päiviltä, jolloin rahaa ei ole hallussa, todella esitämme, että tämä viivästyskorko lasketaan sitten sinne viitekorkoon.

Täytyy muistaa se, että todellakin muun muassa Hollannissa, Isossa-Britanniassa, Irlannissa, Sveitsissä, Kreikassa, Kyproksella on tehty ihan vastaavalla tavalla tässä poikkeuksellisessa tilanteessa tämä koron lasku nolnaan ja katsottu, että nyt tässä tilanteessa on äärimmäisen tärkeää auttaa näitä yrityksiä tämän kuolemanlaakson yli. Ja siinä mielessä, kun miettii, minkälaisia summia me muuten laitamme yritysten tukemiseen, niin on hyvinkin perusteltua, että tässä tilanteessa valtio ei näitä muutamia korkomiljooniaan lähde hakemaan, vaan tässä tilanteessa tosiaan näilläkin tuetaan yritystoimintaa.

Itse ajattelen, että tuo nollatasoinen korko ei ole se syy, joka jotenkin houkuttelisi yrityksiä siihen, että veroja ei sitten ollenkaan maksettaisi takaisin tai että ne jäisivät kokonaan suorittamatta. Kyllähän laki sanoo, että ne pitää suorittaa, ja joku on sanonut, että mikään muu ei ole niin varmaa kuin verojen maksu ja kuolema — että siinä mielessä verot on Suomessa kyllä yleensä aina rinnastettu niihin asioihin, jotka on tosiasiallisesti pakko tehdä.

Arvoisa puhemies! Huomenna sitten äänestystilanteessa pääsemme katsomaan, kuinka moni eduskunnasta haluaa tukea tätä yrittäjille suotuisampaa näkökulmaa.

18.17 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Täytyy esittää oppositiosta kiitos siitä, että on kuunneltu meitä ja on otettu tämä esitys mukaan ohjelmaan. Ainoa tietysti, mikä harmittaa, on se, että tämä olisi ollut äärettömän hyvä lääke heti alkumetreillä, eli se 2 kuukautta, mitä tämän kanssa suurin piirtein väännettiin, olisi ollut kyllä etenkin henkisesti aika monelle yrittäjälle hyvä homma. Tietysti, mikä tässä vielä jäi askarruttamaan silloin jo, kun tätä lähdettiin väntämään, oli myös se, että tässähän tietysti alvikäänteiset yritykset, mitkä ovat käännetyn arvonlisäveron piirissä, eivät pysty hyödyntämään tätä hommaa, ja sitä ei nyt sitten tietenkään valiokunnassakaan ollut kukaan ottanut huomioon, että millä tavalla niitä pystyttäisiin sitten siinä kohtaa jelpailla. Eli tähän nyt sitten jäisi vielä vähän palloa hallitukselle miettiä, miten näitä yrityksiä pystyttäisiin vastaavasti nopealla vaikutuksella ja helpoilla tavoilla auttaa. — Kiitos.

18.18 Pia Viitanen sd: Puheenjohtaja! Tosiaan, kiitos myös jaostolle hyvästä yhteistyöstä asian käsittelyssä, vaikka tässä tämä kokoomuksen ja kristillisdemokraattien vastalause koron tasosta jätettiin. Sen taas kerran, niin kuin viimeksikin, unohdin mainita tuossa loppuun, että yksi vastalause sinne sisältyy, mutta käsiteltiin ihan hyvässä yhteishengessä.

Korostan tässä sitä, että itsekin pidin tärkeänä sitä, että kun valiokunnassa edellisellä kerralla tämän maksujärjestelyn osalta halusimme lausumalla edesauttaa ehkä matalampaa korkoa, niin meitä sitten kuunneltiin, ja nyt tämä korko on tosiasiaassa laskenut. Tässä suhteessahan olemme kyllä kohtuullisen yksimielisiä muussa rintamassa plus perussuomalaistenkin kanssa siitä, että jonkinlainen korko olisi hyvä silti olla, ettei ihan nolnaan mentäisi.

Mutta kaiken kaikkiaan, olemme varmasti koko sali yksituumaisesti sillä asialla, että on syytä tehdä kaikkemme, jotta yritykset pysyisivät pystyssä, jotta yrittäjiä voitaisiin auttaa ja ehkäistä konkurssiaaltoja, ja siksi tämä toimenpide on yksi niistä monista erilaisista, mitä hallitus on tehnyt — onhan ollut tunnetusti näitä suoria tukijärjestelyjä, nyt on tulossa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2020 vp

tämä yleistuki ja monta muuta keinoa, mutta tämä on sitten tämä yksi verotuksellinen keino, millä voidaan tulla vastaan näissä vaikeissa tilanteissa.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.